

«Laks på Land»

Markedsnært
eller
Hjemmekjært ?

Innlegg – Konferanse om landbasert lakseoppdrett
Scandic Holmenkollen Park – Mandag 13. Mai 2019

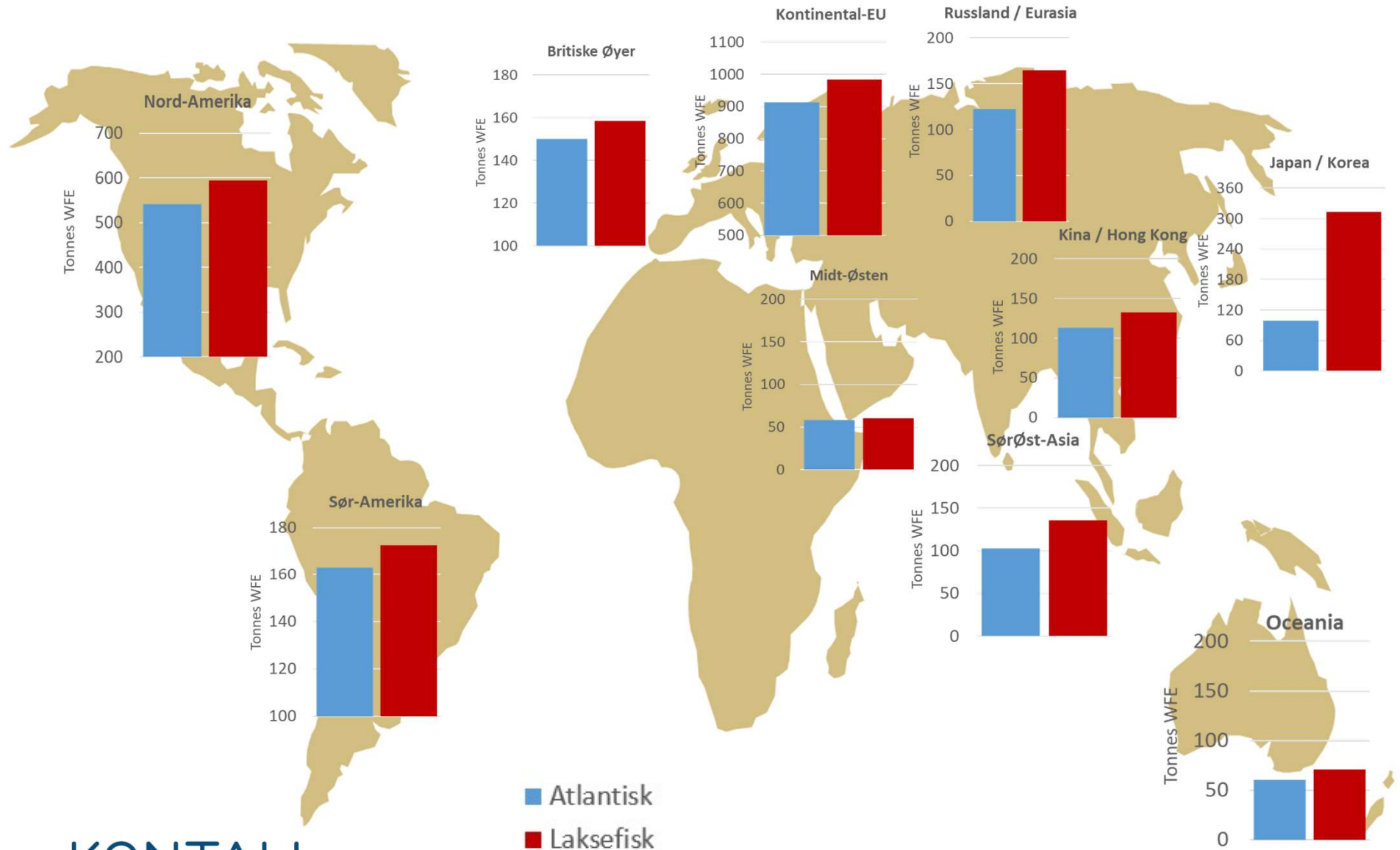
v/Ragnar Nystøyl

KONTALI

AGENDA

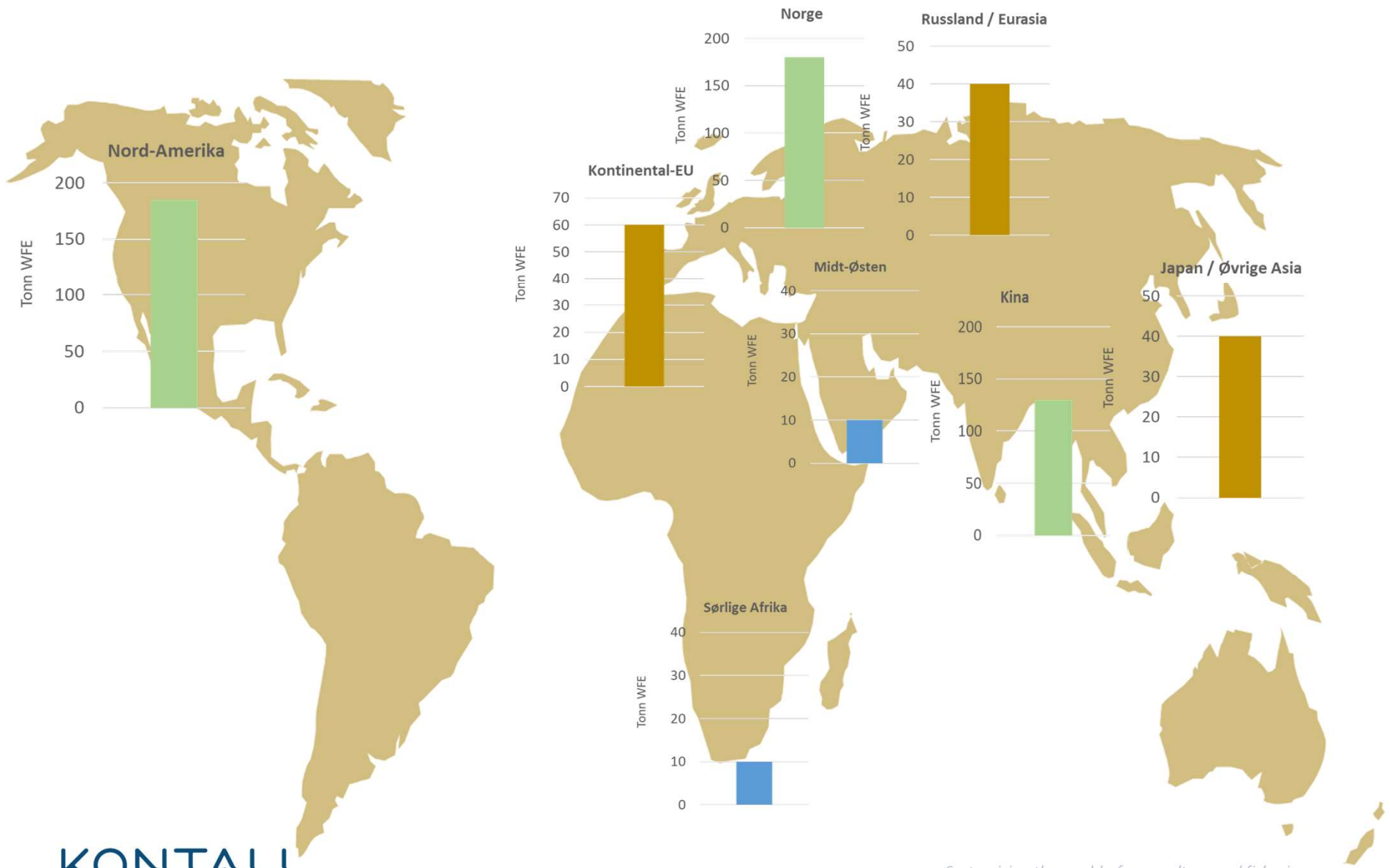
- Bakgrunn / Status – Etablering av landbasert lakseproduksjon
- Drivere bak Markedsnære etableringer
- Drivere bak Hjemmekjære etableringer
- Kostnader – Lønnsomhet; Kan en konkludere på noe som helst ?

Laksefisk Nært Markedene – Hvor er så markedene ?

KONTALI

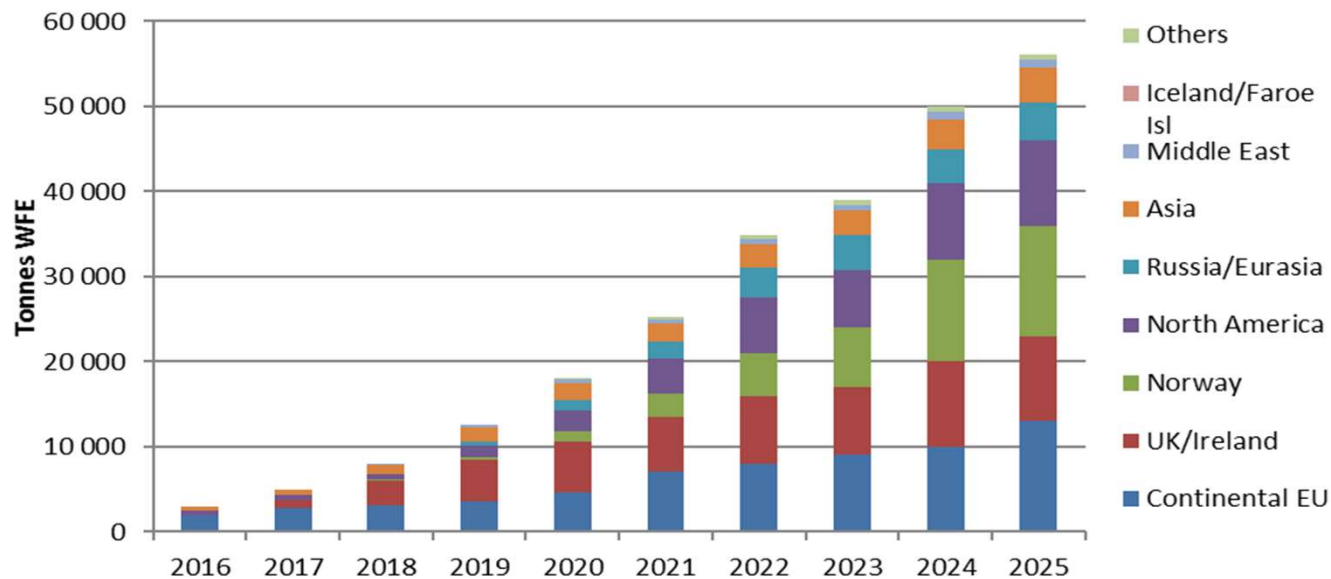
Atlantisk Laks – Landbasert – Hvor foreligger det planer?

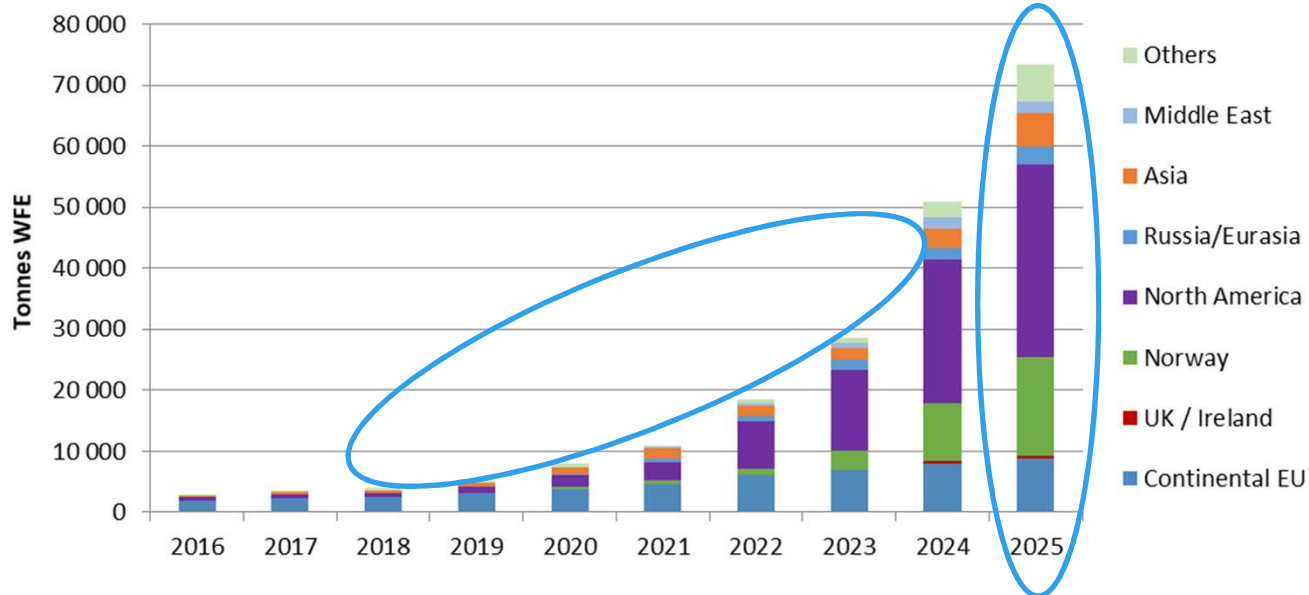
Landbasert Oppdrett – Atlantisk Laks

Hvordan vurdere planer/visjoner vs. realistiske volum-forventninger?

KONTALI ANALYSE
Vurdering Primo 2016

KONTALI ANALYSE
Vurdering Primo 2019

KONTALI

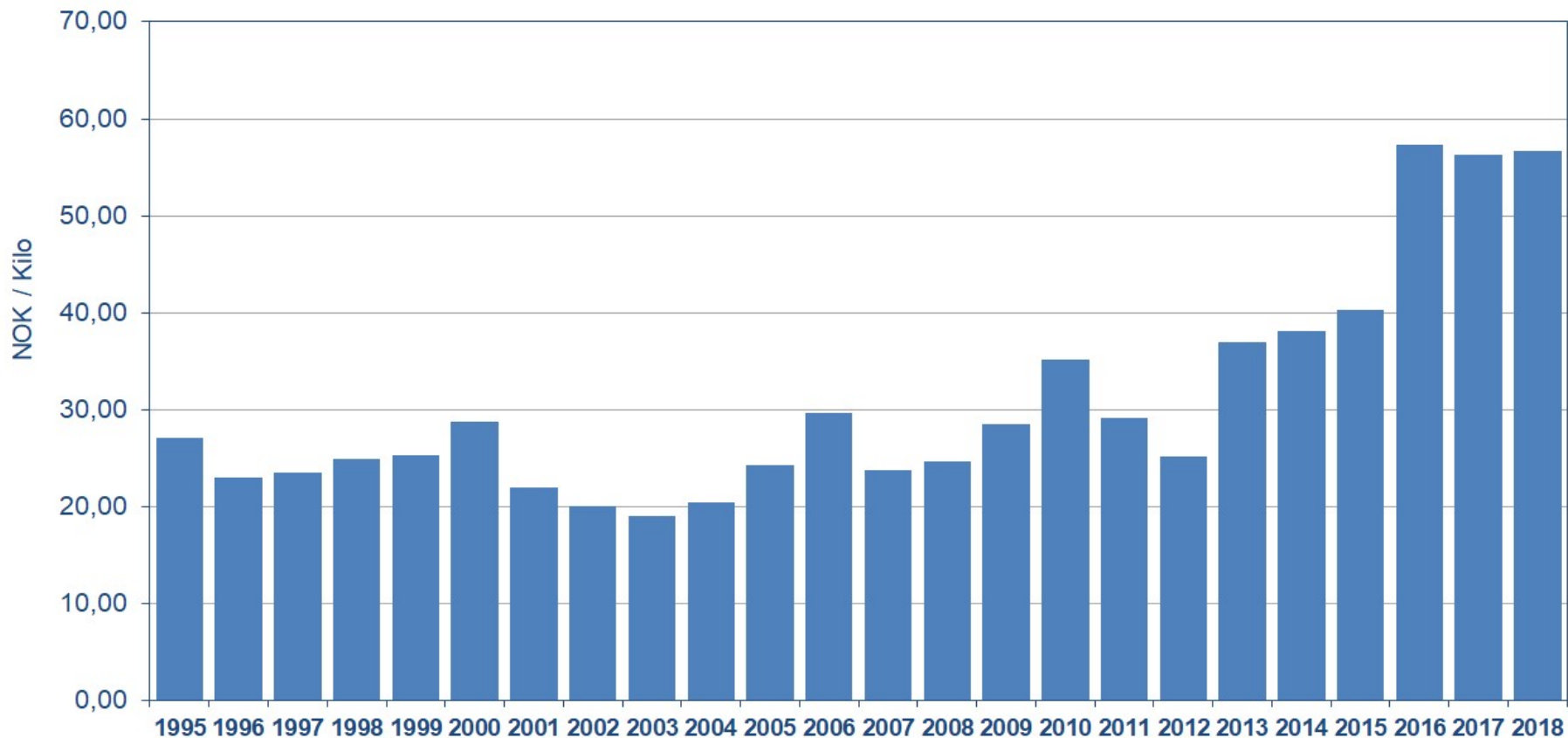
Landbasert oppdrett utenfor Norge (Markedsnært)

Drive

- Høy laksepris (og inntjening) over flere år
- Kapasitetsbegrensninger i sjø
- Positive erfaringer på RAS-teknologi/-bruk fra Postsmolt
- Investor-appetitt (har blitt mye dyrere å eksponere seg mot tradisjonelt lakseoppdrett de siste årene)
- «Bærekrafts-image» (Antatt lavere miljøpåvirkning, lavere karbonfotavtrykk, lengre holdbarhet..)
- Unngå dagens / evt. fremtidige tollbarrierer eller handelshindringer
- Subsidier / Støtteordninger - Politisk og/eller økonomiske incentiver til etablering – for landbasert

Prisutvikling – Fersk Atlantisk Laks, Norge

Estimert pris til oppdretter, ferdig pakket fra slakteri (Gjennomsnitt Spotsalg & Kontraktsalg)

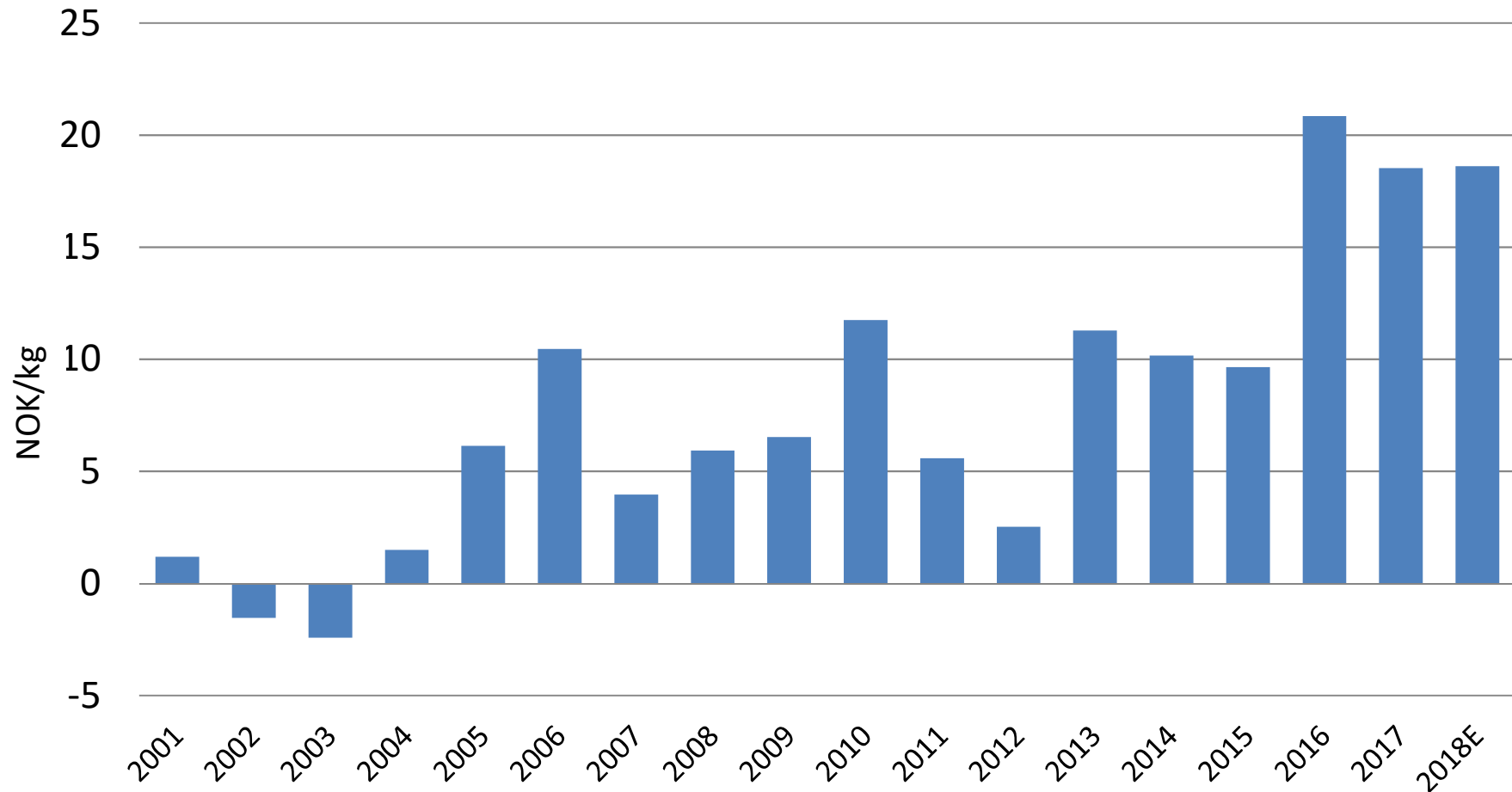

KONTALI

Kilde: Kontali – Med basis i Nasdaq / SSB
*Nominelle verdier

Systemizing the world of aquaculture and fisheries

EBIT per kilo slaktet laks - Norge; 2001-2018E, Store & Mellomstore selskaper

**Nominelle verdier*

Potensiale – Fraktbesparelser ved markedsnære etableringer

Ca. Frakt-rater - Fersk laks	2018
	I NOK / Kilo Fersk
Norge -> Sør-Europa	2,50 - 4,00
Norge -> Nord-Amerika	9,00 - 16,00
Norge -> Russland	2,00 - 4,00
Norge -> Kina-HK / Sør-Øst Asia	10,00 - 15,00
Norge -> Japan/Korea - Oceania	12,00 - 18,00
Norge -> Midt-Østen	9,00 - 10,00
Chile -> Nord-Amerika	10,00 - 12,00
Chile -> Kina-HK / Sør-Øst Asia	22,00 - 25,00
Chile -> Midt-Østen	18,00 - 22,00
Chile -> Sentral-Europa	15,00 - 18,00
Chile -> Oceania	20,00 - 25,00
Canada -> USA	2,00 - 5,00
Canada -> Kina-HK / Sør-Øst Asia	12,00 - 18,00
Canada -> Japan/Korea	10,00 - 18,00
Skottland/Færøyene -> Sør-Europa	3,00 - 5,00
Skottland/Færøyene -> Nord-Amerika	8,00 - 14,00
Skottland/Færøyene -> Kina-HK / S-Ø Asia	12,00 - 18,00
Skottland/Færøyene -> Midt-Østen	10,00 - 14,00
Oceania -> Kina-HK / Sør-Øst Asia	10,00 - 15,00
Oceania -> Midt-Østen	12,00 - 18,00
Oceania -> Japan / Korea	11,00 - 18,00
Oceania -> Nord-Amerika	16,00 - 24,00

2018

Ca. 25 %

**av verdens konsum av Atlantisk Laks;
ankom markedet ved «Primær-transport»,**

**til en kostnad på over
1 USD / kilo**

Også i Nærmarkedet for Norsk Laks – Fokus på RAS

Utdrag fra retningslinjer for EMFF

«EMFF - EC Structural Funds»; (2021 – 2027)

2.1.2 Contributing to food security in the Union through competitive and sustainable aquaculture and markets

Aquaculture is a key sector that can contribute to supplying future generations with healthy protein in the face of declining fish stocks. With more than EUR 1.2 billion of EMFF resources under shared management in the 2014-2020 period, support for aquaculture is more significant than ever before. In addition, other actions such as

competition for space. These are issues under Member State competence where the contribution of the EMFF is limited although the Maritime Spatial Planning (MSP) Directive⁴⁸ and MSP cross-border projects⁴⁹ could help to improve the situation. What needs to be addressed is the environmental impact of aquaculture through support to extensive and certain forms of intensive aquaculture based on closed recirculation systems with very limited or no environmental impacts. Another topical issue in aquaculture is risk management. Stock insurance is one of the tools used where demand is higher than current supply and where the gap between the two is widening.

**USA (500 000 tonn) – Kina (100 000 tonn);
Hvor trygg kan en være på stabil markedsadgang til disse ?**

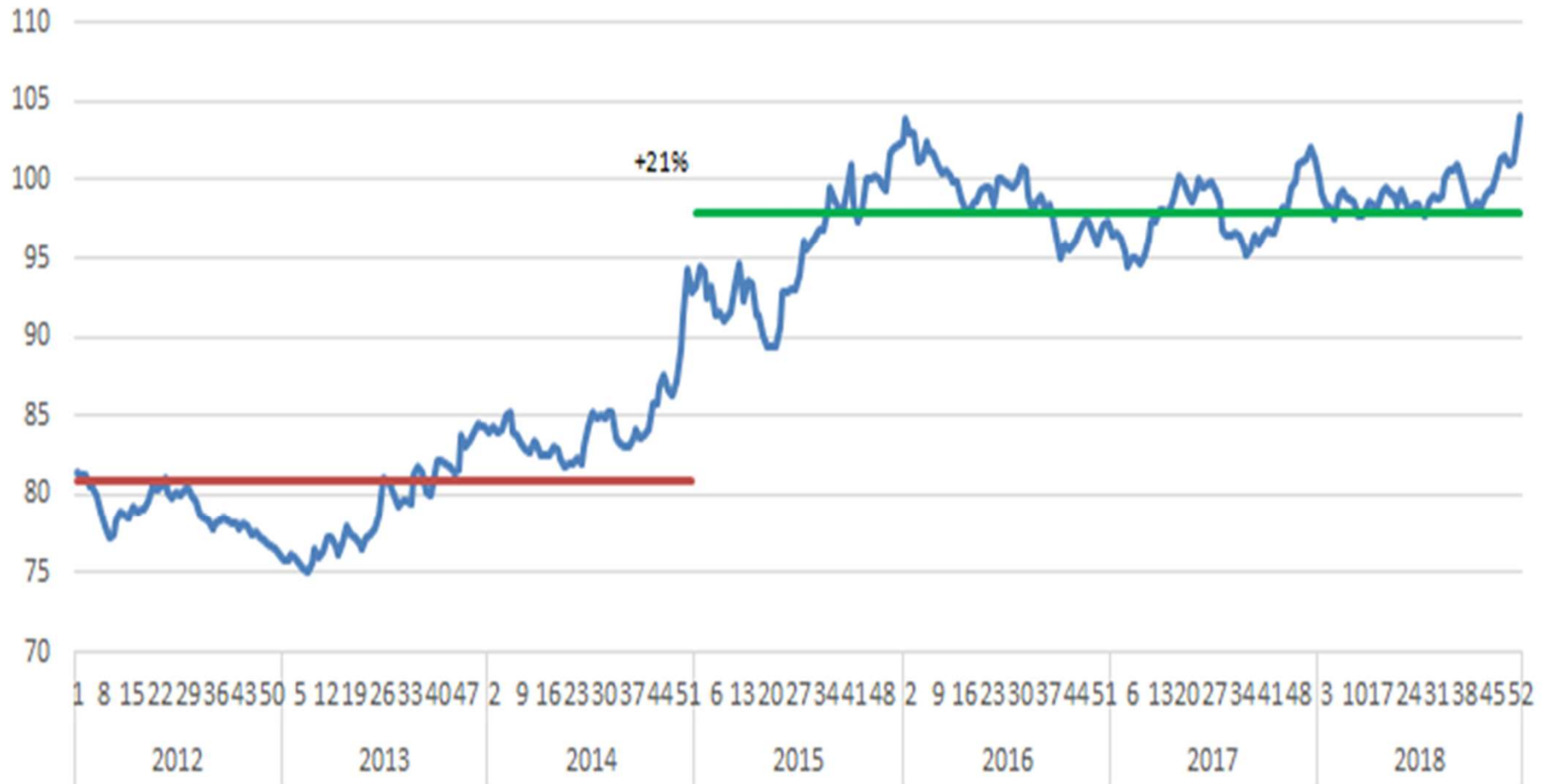
Landbasert oppdrett i Norge (hjemmekjørt)

Drivere

NB - Ulike konsepter; -> Både RAS og Gjennomstrømming/Gjenbruk

- Høy laksepris og høy inntjening over flere år
- Kostnadsvekst og kapasitetsbegrensninger i sjø
- Rekordhøy anskaffelseskost på kapasitet i sjø – Tilnærmet gratis konsesjonskapasitet på land
- Norge; «De siste års kjerneområde» for utvikling/etablering av RAS-teknologi på laksefisk..
- Nærhet – Infrastruktur; Rogn, Smolt, Fór, Leverandører & Utstyr/deler, Salgsapparat, og for så vidt; nærhet til Marked
- Exit-mulighet / Alternativ-bruk; «Fase I – marked» gjennom produksjon/salg Stor-smolt

Valuta – Gjør «Inntjeningsdriveren», sterkere i Norge, enn «Pris-driveren» i internasjonale markeder

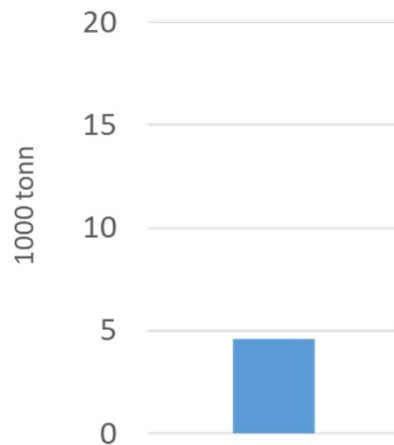
KONTALI

Systemizing the world of aquaculture and fisheries

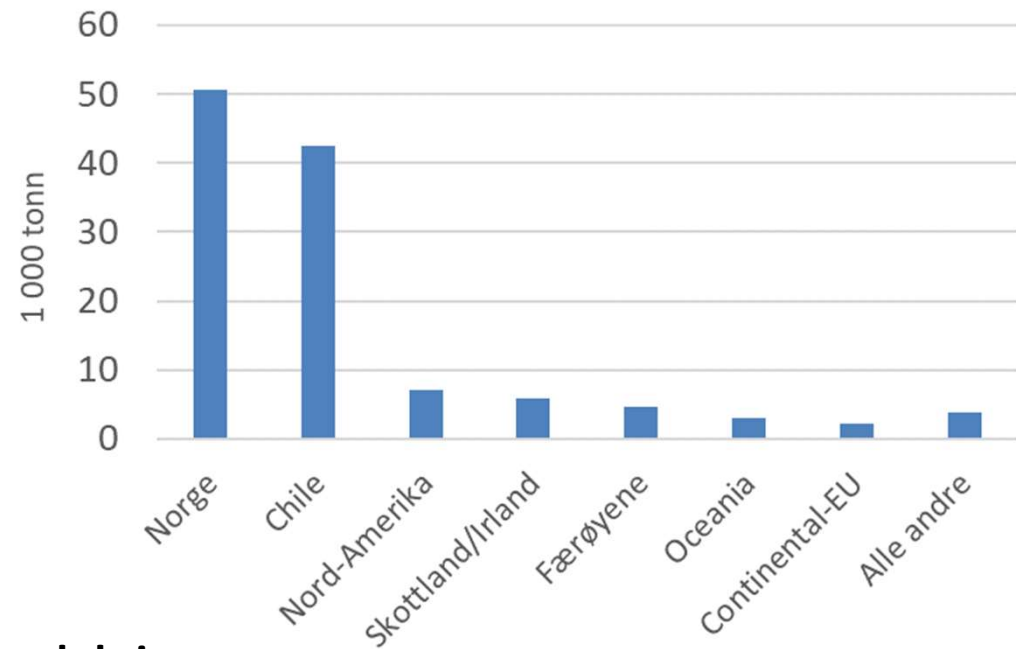
*Handelsveid valuta-index (NOK vs. Markedsvalutaer)

Laks på Land i dag... (Smoltproduksjon – den største bidragsyter)

Markedsklar Laks

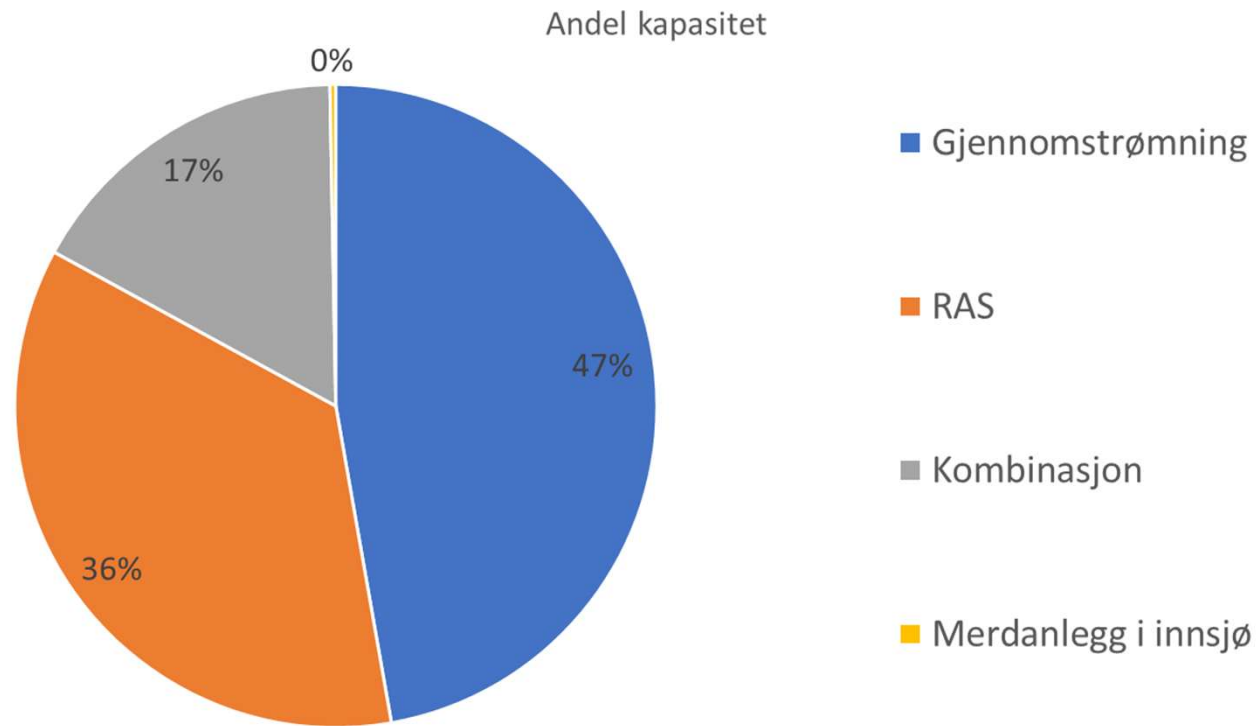
Smoltproduksjon – Laks & Stor Ørret

Stadig økende RAS-andel innen smoltproduksjon

Dette har vært (og er enda), den store driveren innen utvikling av RAS-teknologi for landbasert lakseproduksjon

Settefisknæringen i Norge anno 2018

2013 – 2017: Ca. Investeringer – NOK 8 Milliarder

2014 – 2018: Økning i sjøsatt smoltbiomasse: + 47 %

TETTHET;

Avgjørende for økonomi & for fiskevelferd ?

25 kg /m³

Density
17 kg /m³

60 kilo / kubikkmeter

40 kg/m³

80 kilo+ ??

75 kilo/m³ ?

KONTALI

Kalkyler – Landbasert Lakseoppdrett

- For liten produksjon / faktagrunnlag til å snakke om «Hva er kostnaden per kilo?»
- Hva kjennetegner kalkyler for landbaserte anlegg ?
 - Høy investeringskost i anlegg, -> **Høye avskrivninger- og høy kapitalkostnad**
 - Lav dødelighet, lav fórfaktor, høy slaktevekt, rask vekst -> **Lav biologisk kost**
 - Alt-i-Ett (Rogn -> slakt/foredling; dog liten skala) -> **Lave prosess / logistikk-kostnader**
 - Høy / Jevn Kapasitetsutnyttelse -> **Høye, jevne volumer å fordele kostnader på**
- +
 - **Høy pris**

DETTE ER FORUTSETNINGER.....

I merdbasert oppdrett, har slike forutsetninger – tross etablerte, velutprøvde og standardiserte drifts- og utstyrsformer gitt:

STORE VARIASJONER

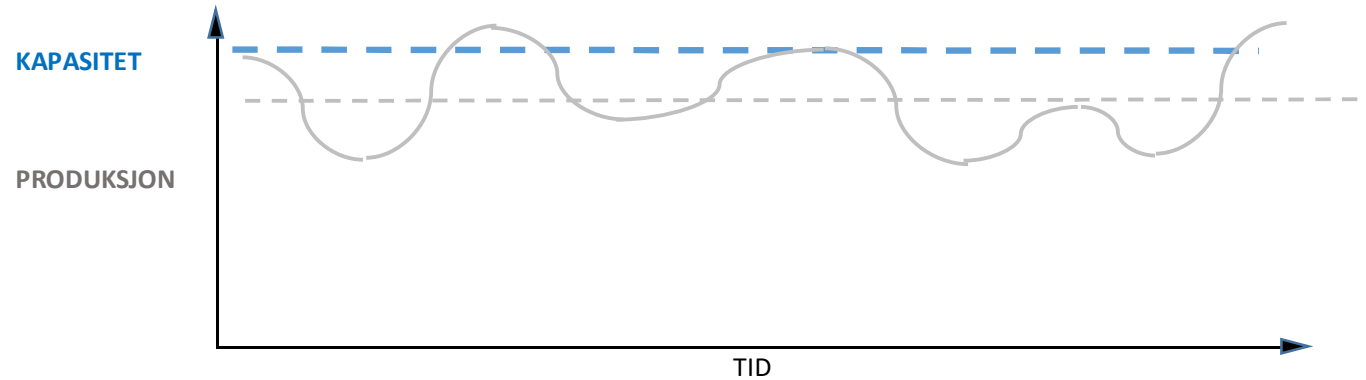
Kapasitetsutnyttelse – Merdbasert sjø vs. Landbasert RAS

TILLATELSES-BASERT

VARIASJON, MEN CA.
KJENT GJENNOMSNIITT?

KJENTE UTSLAG I VAR.

TRADISJONELL MÆRTEKNOLOGI

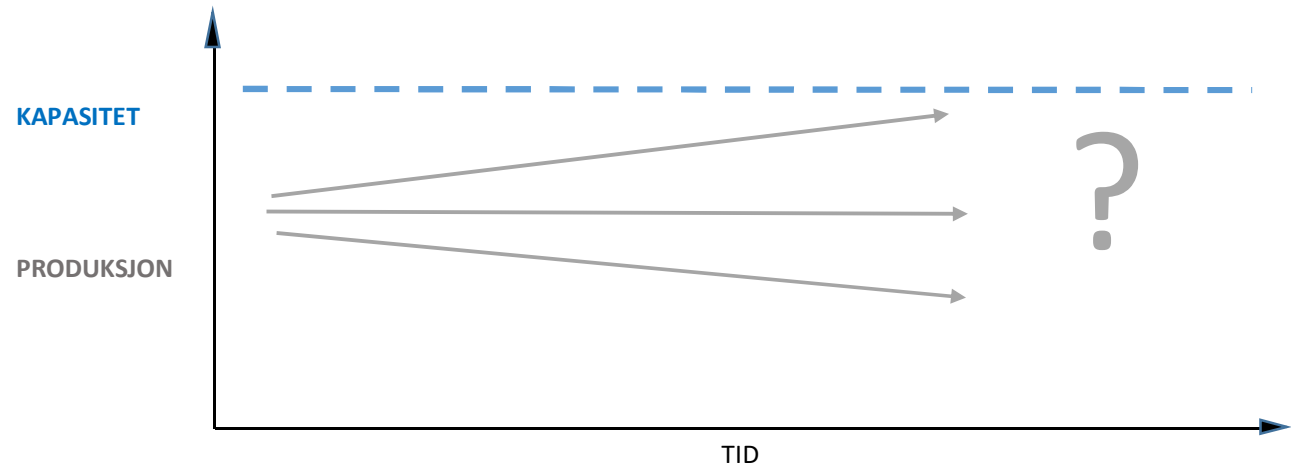

ANLEGGSBASERT

UKJENT NIVÅ

USIKKERHET
OMKRING
VARIASJONER

LANDBASERT - RAS-TEKNOLOGI

Scenario – Kapasitetsutnyttelse

Effekt på kostnader...

SCENARIO KOSTNADS-STRUKTUR
PRODUKSJONSKOST PER ENHET

	TRADISJONELL ÅPEN MÆR	LANDBASERT A	LANDBASERT B
VARIABLE KOSTNADER	65 %	55 %	45 %
SPRANGVISE FASTE KOSTNADER	15 %	15 %	17 %
FASTE KOSTNADER	20 %	30 %	38 %
TOTALE KOSTNADER	100 %	100 %	100 %

SCENARIO KOSTNADS-STRUKTUR
PRODUKSJONSKOST PER ENHET

	TRADISJONELL ÅPEN MÆR	LANDBASERT A	LANDBASERT B
"TARGET-KOST" I NOK / KILO	36,00	40,00	45,00

RESULTAT KOST / KILO VED PRODUKSJON 20 % UNDER "TARGET-KAP."	38,40	43,67	50,13
--	-------	-------	-------

RESULTAT KOST / KILO VED PRODUKSJON 40 % UNDER "TARGET-KAP."	42,15	49,50	58,31
--	-------	-------	-------

+ 17 %

+ 30 %

+ 24 %

Oppsummering

- Det er «kraft» nok i flere av driverne bak både markeds-nære og hjemme-kjære etableringer, til at en rekke av disse planene vil bli realiserte...
...kanskje sistnevnte med høyest/raskest gjennomføringsrate de første 4-5 årene?
 - Lønnsomhet og overlevelsessevne vil - banalt nok avhenge av:
Oppnådd Pris vs. Oppnådd Kostnad
 - Landbasert oppdrett vil ikke være faktoren som er mest prisdrivende
 - (Det er det graden av «Recovery» i produktivitet i merd-basert lakseoppdrett som avgjør)
 - «Alle» ser etter tegn på «proof of concept» i land-baserte prosjekter som nå kommer i drift
 - Kapasitetsutnyttelse...
 - Stabilitet i produksjon..
 - Og mest av alt - Kostnadsnivå...
- > AVGJØRENDE FOR FART OG OMFANG I VIDERE ETABLERING**

KONTALI